

pútnický list

ISSN 2644 - 4526

apríl 2022

aktuality a zaujímavosti pútnického turizmu na Slovensku

Kostol Ducha Svätého v Ľubici

V putovaní po kostoloch zasvätených Duchu Svätému sa zastavíme v obci Ľubica. Leží pod Tatrami v kežmarskom okrese a patrí medzi najstaršie obce na Spiši. Najstaršie zmienky o nej sú z r. 1251. V r. 1271 jej uhorský kráľ Štefan V. udelil mestské práva. Názov poukazuje na slovanský pôvod. Postupne bola osídľovaná nemeckými osadníkmi. Od 13. st. bola Ľubica súčasťou Provincie spišských Sasov, ktorá sa neskôr premenila na Provinciu 24 spišských miest. Ešte v 17. st. patrila k najbohatším spišským mestám s obrovským chotárom. V Ľubici sa dodnes zachoval veľký rozsah stredovekého mesta s historickým jadrom a množstvom zaujímavých objektov. Ostali tu meštianske domy i niekoľko typov sedliackych a remeselníckych domov.

Sme tu pred Tebou, Duch Svätý: zišli sme sa v Tvojom mene. Ty si náš pravý radca. Prid' k nám, stoj pri nás, vstúp do našich srdc. Pouč nás, kam máme ísť a ukáž nám cestu, po ktorej treba kráčať. Nedovoľ, aby sme my, slabí a hriešni, spôsobili neporiadok. Nech nás nezvedie nevedomosť. Daj nám dar rozlišovania, nech nie sme zaujatí kvôli predsudkom a falošným ľudským ohľadom. Ved' nás k jednote, aby sme nezišli z cesty pravdy a spravodlivosti, ale napredovali na púti do večného života. O to prosíme Teba, ktorý pôsobíš vo všetkých časoch a na všetkých miestach, v spoločenstve s Otcom i Synom, na veky vekov. Amen

modlitba **Adsumus** sa v dejinách používala na konciloch, synodách a iných cirkevných zhromaždeniach po stáročia. Pripisuje sa sv. Izidorovi zo Sevilly (560 – 636). zdroj: www.synoda.abuba.sk

Jednou zo zaujímavostí obce je, že sa tu nachádza päť kostolov. Najväčnejší z nich je farský kostol *Nanebovzatia Panny Márie* z 13. st., ktorý je najväčším dvojloďovým kostolom na Spiši. V jeho interiéri sa nachádza oltár s gotickou sochou s plastikou Madony a svätíc z dielne Majstra Pavla z Levoče. Okrem toho sa tu nachádza aj *evanjelický kostol z konca 18. st., pravoslávny kostol a gréckokatolícky kostol Presvätej Bohorodičky*. **Kostolík zasvätený Duchu Svätému** existoval pravdepodobne už v 12. st. Poukazuje na to nielen starobylá románska klenba svätyne, ale aj jeho patrocínium, ktoré patrí medzi najstaršie. Do postavenia kostola Nanebovzatia Panny Márie nemeckými usadlíkmi slúžil ako farský kostol. Neskôr, keď pri ňom postavili mestský špitál, stal sa špitálskym kostolom. Počas reformácie prešiel do rúk slovenských evanjelikov. Preto ho nazývali aj slovenským kostolom. V r. 1671 ho dostali späť katolíci. V nasledujúcom období bol barokovo prestavovaný, pričom viaceré opravy boli vynútené častými požiarimi a povodňami. Zo stredoveku sa okrem hrubej stavby dochovala aj krížová rebrová klenba v presbytériu, zamurovaný gotický portál v južnej stene lode či gotické okno vo východnej stene presbytéria. Kostol nemá vežu, len malý zvonový nástavec. V r. 2010 ho zasiahla ničivá povodeň, ktorá až do r. 2015 pozastavila slávenie sv. omši. Povodeň veľmi poškodila aj vnútorné zariadenie kostola. Ten prešiel následne celkovou rekonštrukciou. Po obnove samotnej stavby sa do kostola vrátili bočné oltáre sv. Anny samotretej a sv. Michala archanjela. Sú náhradou za pôvodné neskorogotické oltáre, ktoré boli odvezené v minulosti do Budapešti. Namiesto barokového hlavného oltára s obrazom Zoslania Ducha Svätého od levočského maliara Jozefa Czauzika z r. 1829, ktorý čaká na reštaurovanie, sa dnes v kostolíku nad bohostánkom nachádza veľký kríž s korpusom Krista. Slávnostnú posviacku obnoveného chrámu vykonal v r. 2015 Mons. Štefan Sečka.

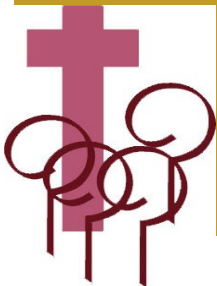
zdroje: farský úrad Lubica, www.apsida.sk, www.farnostlubica.sk

Na cestách... zjednotení v apoštoláte modlitby

Svetová sieť modlitby Svätého Otca, známa ako „Apoštolát modlitby“ šírením pravidelných mesačných úmyslov zjednocuje veriacich v účasti na apoštoláte celej Cirkvi obetovaním osobnej modlitby, práce, radosti i utrpení každého dňa v spojení s Kristovou eucharistickou obetou.

Modlitba obetovania dňa:

Nebeský Otče, obetujem ti celý svoj deň a svoje modlitby, prácu, radosti aj utrpenia v spojení s tvojím Synom Ježišom Kristom, ktorý sa ti stále obetuje vo svätej omši za spásu sveta. Nech ma Duch Svätý vedie a nech mi dá silu svedčiť o tvojej láske. S Pannou Máriou, Matkou nášho Pána a Matkou Cirkvi, prosím za úmysly Svätého Otca a našich biskupov na tento mesiac:

Evanjelizačný úmysel: Modlime sa za zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa starajú o chorých a starých ľudí, aby ich predovšetkým v najchudobnejších krajinách podporovali vlády aj miestne samosprávy.

Úmysel našich biskupov: Aby kresťania pravdivým ohlasovaním evanjelia odôvodňovali pravý zmysel života a nádeje.

zdroje: www.svetkrestanstva.postoj.sk, www.campostrini.it

Cieľom synody nie je produkovať dokumenty, ale „dať vypučať snom, vzbudiť prorocká a videnia, dať rozkvitnúť nádejам, podnietiť dôveru, obviazať rany, previazať vzťahy, vzbudiť úsvit nádeje, učiť sa jeden od druhého a vytvoriť pozitívne vnímanie, ktoré osvieti mysle, zahreje srdcia, navráti silu rukám.“

pápež František

Ženy. Koľko rôznorodých pohľadov na ne upiera svet aj cirkev. Údaje, publikované v správe Štatistického úradu v SR v r. 2020, uvádzajú, že ženy na Slovensku tvoria 51,16% z celkovej populácie.¹ Mnohé z nich majú nenaplnené práva na rovnaké platové ohodnotenie, mnohé z nich majú nenaplnenú potrebu byť vypočuté vo svojich názoroch, mnohé z nich ťažko hľadajú priestor v spoločenskom uplatnení sa. Aj dnes mnohé ženy v Cirkvi na Slovensku čakajú na čas prijatia, aktívneho dialógu či dôvery, ktorá by sa prejavila aj zverením konkrétnych apoštolských úloh.

Prečo je to tak? Veď predsa ženy majú svoje nádherné dary pre svet i Cirkev. Mnohé z nich sväto naplnili svoje poslanie, a to nie iba v role biologického materstva, či zasväteného života, ale aj pôsobením v laickom apoštoláte. Synodálnou ženou - slobodnou, bezdetnou - laičkou, ktorá vynikla v ekumenickom apoštoláte je **Chiara Lubichová**. V súčasnosti prebieha proces jej blahorečenia. Narodila sa v r. 1920 v Tridente v chudobnej rodine. Pokrstili ju Silvia, ale ona si neskôr vybrala meno Chiara (podľa sv. Kláry z Assisi). V 40. rokoch 20.st. bola mladou učiteľkou. Zapísala sa aj na filozofickú fakultu, ale vojna prekázala jej študijné plány. Boh ju však pozval na inú cestu. Už v r. 1939, keď ako pútnička, navštívila Loreto (pútnické miesto v Taliansku, kde sa nachádza údajný dom Svätej rodiny, zázračne prenesený z Nazareta), prežila svoje prvé, údajné videnie o novom hnutí v Katolíckej Cirkvi. Následne ju Boh viedol aj počas 2.svet. vojny. Keď bol v r. 1944, pri bombardovaní Tridentu, zničený dom, v ktorom spoločne s rodinou bývala, jej najbližší odišli do bezpečia v horách. Chiara však zostala pomáhať obetiam v meste. V jej srdci sa zapálil zvláštny oheň lásky k Bohu a bližným. Počas náletov sa skrývala spolu so svojimi prvými družkami v kryte a pri svetle sviečky si čítali z Evanjelia. Potom vychádzali von a pomáhali potrebným. Ich skupinka dostala názov Hnutie fokoláre, alebo Máriino dielo, pretože – ako povedala sama Chiara – „Panna Mária sa starala o jeho zrod a rast.“ Vlastný význam „fokoláre“ znamená miesto, kde sa ľudia zhromažďujú okolo ohňa, aby sa zohriali. Chiara Lubichová sa stala nositeľkou charizmy jednoty. Už počas jej života sa hnutie a jeho ideál jednoty rozšíril do 182 krajín sveta na všetkých kontinentoch. Chiara pochopila, že charizmu dostala od Boha nie pre seba, ale pre Cirkev a celé ľudstvo. Šírením ideálu jednoty a spoluzakladateľom Hnutia Fokoláre sa stal aj *Igino Giordani*, poslanec, spisovateľ, žurnalista a priekopník ekumenizmu. Pozemky, kde sa v súčasnosti nachádza sídlo hnutia Fokoláre - **Rocca di Papa (pri Ríme)**, daroval hnutiu (r. 1949) mladý seminarista *Pasquale Foresi*. Od r. 1956 sa hnutie Fokoláre mohutne rozrastalo. Medzi jeho členov patrili ľudia z rôznych oblastí spoločenského života: politiky, ekonómie, učiteľstva a pod. Chiarin brat inicioval vznik časopisu *Nové Mesto*. V rámci Hnutia Fokoláre vychádzali zbierky klasikov antickej kresťanskej literatúry a diela sv. Augustína. V 1964 vzniklo mestečko **Loppiano**, prvé zo série mestečiek Hnutia fokoláre v rôznych štátoch sveta. V 1966 navrhla Chiara mladým, ktorí chceli radikálne žiť evanjelium, vznik Hnutia Gen (Nová Generácia). Za svoju činnosť Chiara Lubichová dostala mnoho ocenení a vyznamenaní: medzi nimi Templetonovu cenu za Pokrok v náboženstve; cenu UNESCO za Výchovu k mieru; ocenenie za Ľudské práva; cenu Ochrana mieru od Gándiho inštitútu v Indii; 15 čestných doktorátov, mnohé čestné občianstva a národné i medzinárodné ocenenia. Jej charizma priniesla nevídané plody v rôznych oblastiach: v ekumenickom dialógu s ľuďmi z iných cirkví, v medzináboženskom dialógu s ľuďmi iných náboženstiev a v dialógu s ľuďmi rôznych nenáboženských presvedčení. Priniesla svoju charizmu aj do politiky, medzi poslancov, kráľov a prezidentov. V ekonomike dala vznik geniálnemu projektu Ekonomika spoločnosti, ktorý privítali podnikatelia po celom svete. Mesiac pred svojou smrťou podpísala zakladajúcu listinu univerzitného inštitútu Sophia, v ktorom sa pri vzdelávaní a výchove spája život a myslenie, rôzne kultúry a rôzne disciplíny v prostredí silnej vzájomnej úcty a spolupráce. Hnutie Fokoláre je silne zakorenené a sľubne sa rozvíja medzi rodinami, mladými ľuďmi a vo všetkých odvetviach spoločnosti. Jeho snahou je vytvárať zjednotený svet a lámať bariéry nenávisťi a ľahostajnosti. Členovia veria v evanjeliovú lásku ako jedinú silu schopnú zmeniť svet. Žijú podľa Zlatého pravidla: „Rob iným, čo by si chcel, aby iní robili tebe“. Chiara Lubichová zomrela na jar v r. 2008, vo veku 88 rokov, vo svojom dome v Ríme.

¹ Štatistický úrad SR: Ženy a muži v SR 2021.pdf

zdroje: www.farabystrica.sk, www.sk.wikipedia.org, www.blogspot.com

Slavkov u Brna. Malé mestečko v Juhomoravskom kraji v okrese Vyškov sa môže pochváliť viacerými zaujímavosťami. Nachádza sa tu prekrásny zámok s rozsiahlym parkom, historické centrum s renesančnými a barokovými domami, židovská synagóga, ako pamiatka na židovskú komunitu. V blízkosti mesta, na mieste, kde sa v r. 1805 odohrala jedna z najväčších bitiek napoleonských vojen, stojí Mohyla mieru s kaplnkou a mramorovým oltárom. Je pamiatkou na bitku troch cisárov, ktorá vošla do histórie s názvom "bitka pri Slavkove". Skončila sa víťazstvom cisára Napoleona nad spojenými rakúsko-ruskými vojskami. Do Slavkova u Brna Vás pozývame aj preto, lebo sa tu nachádza aj zaujímavú sakrálnu stavbu s ojedinelým zasvätením. Je to **Kostol Vzkriesenia Pána**.

Chrám je ojedinelou historizujúcou stavbou z konca 18. st. s prvkami klasicizmu a empíru. Reprezentuje nové architektonické poňatie cirkevných stavieb v duchu jozefínskych osvietenecých reforiem. Kostol dal postaviť slavkovský zámokový pán - knieža Václav Antonín Dominik Kounic-Rietberg, ako náhradu za gotický kostol sv. Jakuba, ktorý sa v r. 1757 čiastočne zrútil a následne bol zbúraný. Projekt vypracoval dvorný cisársky architekt Johann F. Hetzendorf. Kostol bol postavený v r. 1786-1789. Stavba predstavuje jednoloďový halový kostol s plytkým pravouhlým presbytériom a striednou vnútornou výzdobou. Za presbytériom je pripojená hranolová veža so zvonnicou. Impozantné hlavné priečelie má predstavanú predsieň so šiestimi stĺpmi s kompozitnými hlavicami. Stĺpy nesú nápis informujúci o vzniku kostola a jeho zakladateľovi. Nad ním je umiestnený trojuholníkový tympanon s reliéfom Rozoslania apoštolov od viedenského sochára Franza Zächerleho. Nad výraznou podstrešnou rímsou je inštalovaný hodinový nadstavec s hodinami z r. 1882. Na veži kostola je niekoľko zvonov. Medzi najstaršie patrí sv. Ján z r. 1762 a Maria z r. 1776. Mohutná kostolná loď má valenú klenbu. Konštrukcia je založená na unikátnom rozložení asi stovky stĺpov. Po oboch stranách sú arkády s reliéfnou výzdobou, zobrazujúce výjavy zo života Ježiša Krista v nadživotnej veľkosti. Reliéf „Narodenia Pána“ je dielom akademického sochára Čenka Vosmíka z r. 1910, rovnako ako reliéf „Ukrižovanie Pána“. Na dlhších stranách lode sú tri nehlboké oltárne výklenky. Výzdoba interiéru v jednotnom farebnom tóne je tvorená reliéfmi umiestnenými v postranných nikách. Autorom figurálnej výzdoby hlavného oltára, na ktorom je socha Vzkrieseného Pána a v lunete nad ňou archa zmluvy, ako aj výzdoby bočných oltárov je Franz Zächerle. Svätostánok je krytý kupolou na ôsmich iónskych stĺpoch. Po stranách sú dve veľké sadrové postavy kľáčiacich anjelov. Pri novej liturgickej úprave bol interiér doplnený oltárom z bieleho mramoru, posväteného 16. októbra 1986. Jeho autorom je akademický maliar Milivoj Husák. V modernom oltári sa nachádzajú relikvie talianskej mučnice sv. Márie Goretti. V interiéri sa nachádzajú aj tri kazateľnice, z ktorých sa využíva iba jedna na boku lode. Bočná kaplnka je zdobená nástennou maľbou predstavujúca Ježiša Krista s apoštolom Petrom od Milivoja Husáka.

Chrám je ojedinelou historizujúcou stavbou z konca 18. st. s prvkami klasicizmu a empíru. Reprezentuje nové architektonické poňatie cirkevných stavieb v duchu jozefínskych osvietenecých reforiem. Kostol dal postaviť slavkovský zámokový pán - knieža Václav Antonín Dominik Kounic-Rietberg, ako náhradu za gotický kostol sv. Jakuba, ktorý sa v r. 1757 čiastočne zrútil a následne bol zbúraný. Projekt vypracoval dvorný cisársky architekt Johann F. Hetzendorf. Kostol bol postavený v r. 1786-1789. Stavba predstavuje jednoloďový halový kostol s plytkým pravouhlým presbytériom a striednou vnútornou výzdobou. Za presbytériom je pripojená hranolová veža so zvonnicou. Impozantné hlavné priečelie má predstavanú predsieň so šiestimi stĺpmi s kompozitnými hlavicami. Stĺpy nesú nápis informujúci o vzniku kostola a jeho zakladateľovi. Nad ním je umiestnený trojuholníkový tympanon s reliéfom Rozoslania apoštolov od viedenského sochára Franza Zächerleho. Nad výraznou podstrešnou rímsou je inštalovaný hodinový nadstavec s hodinami z r. 1882. Na veži kostola je niekoľko zvonov. Medzi najstaršie patrí sv. Ján z r. 1762 a Maria z r. 1776. Mohutná kostolná loď má valenú klenbu. Konštrukcia je založená na unikátnom rozložení asi stovky stĺpov. Po oboch stranách sú arkády s reliéfnou výzdobou, zobrazujúce výjavy zo života Ježiša Krista v nadživotnej veľkosti. Reliéf „Narodenia Pána“ je dielom akademického sochára Čenka Vosmíka z r. 1910, rovnako ako reliéf „Ukrižovanie Pána“. Na dlhších stranách lode sú tri nehlboké oltárne výklenky. Výzdoba interiéru v jednotnom farebnom tóne je tvorená reliéfmi umiestnenými v postranných nikách. Autorom figurálnej výzdoby hlavného oltára, na ktorom je socha Vzkrieseného Pána a v lunete nad ňou archa zmluvy, ako aj výzdoby bočných oltárov je Franz Zächerle. Svätostánok je krytý kupolou na ôsmich iónskych stĺpoch. Po stranách sú dve veľké sadrové postavy kľáčiacich anjelov. Pri novej liturgickej úprave bol interiér doplnený oltárom z bieleho mramoru, posväteného 16. októbra 1986. Jeho autorom je akademický maliar Milivoj Husák. V modernom oltári sa nachádzajú relikvie talianskej mučnice sv. Márie Goretti. V interiéri sa nachádzajú aj tri kazateľnice, z ktorých sa využíva iba jedna na boku lode. Bočná kaplnka je zdobená nástennou maľbou predstavujúca Ježiša Krista s apoštolom Petrom od Milivoja Husáka.

STAŇTE SA PRAVIDELNÝMI ODBERATEĽMI PÚTNICKÉHO LISTU

Ak máte záujem dostávať Pútnický list do Vašej e-mailovej pošty, prosíme Vás, napíšte nám na adresu: prekopova@gmail.com. Zarádime Vás do adresára čitateľov Pútnického listu.

Vydávanie Pútnického listu môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na č.ú:

SK18 7500 0000 0040 1664 7114, do správy pre prijímateľa uveďte: PÚTNICKÝ LIST

Ď A K U J E M E !

Tuřanská Madona

Cestou do/zo Slavkova je možné zastaviť sa v obci Žarošice, ktoré sú starým moravským pútnickým miestom. V **Kostole sv. Anny** sa nachádza milostivá soška z r. 1325, ktorá predstavuje Pannu Máriu s Ježiškom. Pápež sv. Ján Pavol II. jej osobne posvätil nové gotické korunky a sochu korunoval. Neďaleko Slavkova je ďalšie pútnické miesto - **Lutršték**. Na kopci pri Nemčanoch zasa stojí pútnická **kaplnka Sedembolestnej Panny Márie**, kde sa nachádza milostivá socha. V blízkosti kaplnky je aj studnička, ktorú vyhľadávajú prichádzajúci pútnici. V **Tuřanoch** neďaleko Brna je pútnický **Kostol Zvestovania Panny Márie**. Podľa legendy priniesli sošku Matky Božej už svätí vierozvestovia Cyril a Metod. Táto socha sprevádzala pápeža Benedikta XVI. pri jeho návšteve Brna v r. 2009. Milovníkom histórie odporúčame

Žarošická Madona

do pozornosti aj **benediktínsky kláštor** v **Rajhrade**, s **Pamätníkom písomníctva na Morave** a veľkolepým barokovým **Kostolom sv. Petra a Pavla**, ktorý je dielom slávneho architekta Jana Blažeja Santiniho - Aichela. V kláštore je nádherná knižnica a krásna je i kláštorná záhrada s množstvom liečivých bylín. Nájdete tu i **menší kláštor sestier Tešiteliek**.

Tuřany

Lutršték

Žarošice

Spoznávame! Kostol Božieho milosrdenstva v Hájiku

Zaujímavý **Kostol Božieho milosrdenstva** sa nachádza na najmladšom sídlisku mesta Žilina. Je to sídlisko Hájik. Rozkladá sa na prírodnej terase nad lokalitou Závodie, odkiaľ je malebný výhľad na mesto a pohorie Malá Fatra. Výstavba sídliska Hájik sa začala v r. 1987. Na rýchlo sa rozrastajúcom sídlisku veriaci pociťovali potrebu a túžbu zriadenia vlastných priestorov pre konanie bohoslužieb. Prvá sv. omša sa konala v r. 1993 v priestoroch školy. Neskôr bola na slúženie svätých omší prispôbená aj bývalá jedáleň stavebných robotníkov. Jedáleň časom premenili na kaplnku, zasvätenú Božiemu milosrdenstvu. V r. 2006 bola oficiálne ustanovená nová farnosť Žilina – Hájik vyčlenením z farnosti Žilina mesto. Už vtedy sa pripravoval projekt nového kostola. Jeho základný kameň bol posvätený 3. júna 2006 nitrianskym biskupom Mons. Viliamom Judákom. Projekt stavby je dielom Ing. Arch. Ladislava Mirta a Ing. Mariána Kohana, ktorí projektovali viacero kostolov. Práce na stavbe sa ukončili v septembri 2014. Nový farský kostol Božieho milosrdenstva slávnostne konsekroval v sobotu 13. septembra 2014 žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis za prítomnosti veľkého počtu kňazov i veriaceho ľudu zo širokého okolia. Zároveň posvätil aj novú farskú budovu. Mobilár kostola, liturgické zariadenie, je dielom akademického *sochára Otmara Olivu*, ktorý vytvoril liturgické zariadenie aj v pápežskej kaplnke Redemptoris Mater, v kostole San Miniato, či v jezuitskej kaplnke v Košiciach. Bohostánok, oltár, ambona a krstiteľnica predstavujú harmonický celok. Sú materiálovo príbuzné, no každá časť má svoju originálnu podobu. Bohostánok - má elipsovité tvar, vpredu so znakom kríža, ktorý je znakom spásy. Majestátnosť obetného stola je daná bronzovým masívom, na ktorom zľahka spočíva žiarivá biela mramorová menza. Harmonickou súhrou dvoch rozdielnych prvkov je zachytené tajomstvo prerastania božstva a ľudstva, teda ústredného bodu eucharistického slávenia, počas ktorého sa z plodov zeme a námahy práce ľudských rúk stáva duchovný pokrm k večnému životu. Na bronzovom podstavci je znázornených viacero symbolov vyjadrujúcich niektoré biblické motívy zo starého i nového zákona. Výzdoba ambony obsahuje viaceré prvky s motívom listov. Predstavujú listy zo stromu života, ktoré nikdy nevednú. Krstiteľnica má tvar veľkej bielej čaše, akoby lupeňa, či lastúry na vrchole bronzového podstavca. V podobe symbolov je na ňom predstavené vtelenia Božieho syna, či zrod nového života. Aj ostatné zariadenie kostola harmonizuje s jeho základným vybavením. Krížovú cestu vytvoril akademický *sochár Štefan Pelikán*. Organ je dielom organárskej firmy *Alojza Vojteka*.

Hnutie Fokoláre (*Movimento dei Focolari*), sa tiež nazýva aj **Dielo Máriino** (*Opera di Maria*). Ide o celosvetové ekumenicky otvorené ale najmä katolícke hnutie, ktoré v r. 1943 založila skupina dievčat vo veku 15–25 rokov na čele s Chiarou Lubichovou. V r. 1964 schválil pápež sv. Pavol VI. stanovy hnutia, ktoré si za svoj cieľ určilo prispievať k všeobecnému bratstvu a vytvárať jednotu veľkej ľudskej rodiny na základe Ježišovej modlitby „aby všetci boli jedno“. Kládie dôraz na dialóg vo vnútri Cirkvi, medzináboženský dialóg i dialóg s neveriacimi. Na čele hnutia na základe stanov stojí vždy žena. V súčasnosti je prezidentkou hnutia p. Margaret Karamová, ktorá je arabského pôvodu. Spoluprezidentom je španielsky kňaz Jesús Morán.

Jedným zo silných duchovných centier Hnutia Fokoláre je **mestečko Loppiano**. Nachádza sa v Toskánsku neďaleko Florencie. Ide o komunitné mesto, ktoré vzniklo v r. 1964 vzniklo v obci *Incisa in Val d'Arno* na pozemkoch, ktoré hnutiu daroval Eletto Folonari. V Loppiane žije trvale asi 200 osôb, ďalších 600 tam žije prechodne v rámci duchovnej formácie a počas školení. Vznikli tu hudobné skupiny Gen Rosso a Gen Verde. Môj príbeh s Loppianom sa začal v jubilejnom roku 2000. Mala som 24 rokov, takmer prázdnu peňaženku a v srdci veľkú túžbu spoznávať svet.

Loppiano, hlavná budova farmy (Cooperativa fattoria), poskytuje aj služby agroturizmu či turistickej ubytovne

V tom roku som sa zúčastnila aj Svetových dní mládeže. Konali sa v Ríme a „naším hosťiteľom“ bol pápež sv. Ján Pavol II. Toto stretnutie som prežívala v medzinárodnej skupinke, Taliansko som si zamilovala a zahraničie mi dávalo pocit slobody, dobrodružstva. Hľadala som spôsob ako ešte pobudnúť v tejto krajine, a preto ma veľmi potešil nápad kamarátok ísť koncom septembra na obaračku hrozna do Loppiana. Hnutie Fokoláre som dovtedy poznala iba z počutia. Už samotná naša cesta sa stala skvelým, veselým dobrodružstvom. Foligno, Assisi, Florencia a nakoniec Incisa. Domy roztratené v širokom okolí, vinice a olivovníky. S fokolarínmi, ktorí tam prišli na formačný duchovný pobyt sme sa vídali len zriedka, boli sme však v každodennom kontakte s trvalými osadníkmi Loppiana a práve prostredníctvom nich som spoznala nádherný ideál jednoty. Dnes sú už Zaccaria, Paolo, mama Giuseppina a možno aj Carlo v nebeskom domove, ale pre mňa zostane navždy živé ich bratstvo a jednota. Vozili sme sa na traktore a zberali hrozno - vždy dvaja – štyria oproti sebe v rade, pokrývali sme asi 8 - 10 radov naraz. Zaccaria v prvom rade, Paolo v poslednom. Venovali sme sa práci a starostlivo sme strihali a ukladali bohaté veľké strapce, keď tu zrazu - z ničoho nič - Zaccaria zavola: Paolo, Paolo ako sa máš? A z druhého konca sa ozvalo: „Dobre bratku, Boh ma miluje!“ Táto „hra“ sa hrala viackrát za deň a vinicou sa často ozývalo : Boh ma miluje! Uprostred poludnia sme prerušili prácu a spoločne sme sa modlili, potom obed a chvíľka siesty, poobede opäť práca vo vinici a spoločné kamarátske večery, napr. aj v bare vo Florencii. Tešili sme sa z každej chvíle. Domáci Loppiančania nás pozvali k sebe domov, a tak sme spoznali rodinu Giorgia, Pietra a Marty, či Angeliky. Spoznali sme aj rozsah prác v tunajšom hospodárstve, včelíny, lisovňu olivového oleja, vinotéku. Spoznali sme ľudí, ktorí na tieto práce prichádzali z rôznych kútov Talianska do Loppiana pravidelne a boli neodmysliteľnou súčasťou každoročnej obaračky: Gigihio, Silvanu...Zvláštne bolo, že nikto nehovoril o jednote, nikto nepotreboval vykladať teológiu bratstva, ale každý z týchto ľudí žil naplno a jednoducho ideál hnutia. Boli to krásne dva týždne môjho života, ktoré som si pripomenula takmer po 15.rokoch, keď som sa do Loppiana vrátila ako pešia pútnička. Smerovala som do Ríma, ale z Florencie som si musela odskočiť na toto miesto plné vzájomnej kresťanskej lásky. Zaccaria v tom čase ešte žil, no nepodarilo sa mi stretnúť sa s ním. Bol už staručký - pamätal si na mňa a nechal mi odkaz. Odtiaľto som teda vykročila do večného mesta. S posolstvom a ideálom, ktoré urobilo toľko ľudí šťastnými. Natolko šťastnými, že keď prídete na tunajší cintorín, z pomerne veľkých, farebných fotografií na hrobách, sa na vás smejú ich tváre. V Loppiane aj cintorín pôsobí ako šťastné miesto, je plný úsmevov.

*V kontexte práve prebiehajúcej synody mi prichádza na myseľ jedna myšlienka: **Nechystáme sa akoby príliš dlho na dialóg?** Nezameriavame sa priveľmi na vytvorenie ideálnych podmienok, výber tém či slov... **možno stačí len jedno: zaklopať, otvoriť dvere a vojsť.** Ocitneme sa tak v kuchyni, pri ohnisku, v mieste, kde sa možno zohriať, roztopiť ľady, zjesť ponúknutú polievku či pochváliť gazdinej koláč (pozn. takmer všetky domy v Loppiane mali ako ústredné miesto svojho života kuchyňu, doslova, otvorili ste dvere a tam nebola predsieň či hala, ale rovno kuchyňa). A dialóg, ktorý tak veľmi potrebujeme zažiť (najmä v samotnej Katolíckej Cirkvi), sa začne úplne prirodzene, spontánne - v jednote.*

vo viniaciach Loppiana

časť agrofarmy Regina Mundi

Okrem farmy **Cooperativa Loppiano Primo**, ktorá má od r. 2001 certifikát ekologického hospodárstva a v súčasnosti poskytuje aj ubytovanie najmä pre rodiny s deťmi (**agriroom Regina Mundi**) sa v Loppiane nachádza aj **keramická dielňa AVE**, stolárska dielňa orientovaná na výroby pre deti, krajčírska dielňa, v ktorej sa šijú rôzne drobnosti, hračky. Výrobný sektor komunity však tiež čelí kríze ekonomiky, ktorá sa v Taliansku prehlbuje od r. 2012. V ponuke výrobkov sa ľahko zorientujete na web. stránke hnutia: www.madeinloppiano.com. Duchovným centrom Loppiana je **Svätyňa Mária Theotokos**. Je dielom súčasnej architektúry a jej stavba bola dokončená v r. 2004. Zapadá do okolitej krajiny, ale zároveň v nej vyniká veľkým zeleným krytom starnúcej medi a surovinou exponovaného kameňa. Theotókos (v gréčtine Θεοτόκος) je titul Panny Márie, ktorý doslovne znamená "tá, ktorá plodí Boha" alebo "tá, ktorá dala svoj život Bohu" a je často v taliančine vykreslená ako "Matka Božia". Už v r. 1986, keď sa Chiara Lubichová, vracala z cesty, v rámci ktorej navštívila rôzne mariánske svätyne, vyjadrila svoju túžbu urobiť z Loppiana "svätyňu", "mesto Márie": „Staviame nie kameňmi, ale s ľuďmi svätyňu Márie; Kráčame po Máriinej ceste, aby sme sa stali malou Máriou, aby tí, ktorí sem prichádzajú, dýchali jej atmosféru, ako pútnici, ktorí ju hľadajú a nenachádzajú ju v kameňoch alebo stenách, ale v ľuďoch.“ Základný kameň svätyne bol položený v máji 2003. Stavba chrámu bola navrhnutá čisto ženami - členkami architektonického, sochárskeho a maliarskeho štúdia **Centro Ave Arte** a zrodila sa zo spolupráce piatich umelkýň: sochárky Ave Cerquetti, architektkami Eleny Di Taranto a Patrizie Taranto, sochárky Eriky Ivacsonovej a maliarky Diny Figueiredo, ktorú koordinovala architektka Vita Zanolini. Dve veľké mozaiky z farebného skla predstavujú Ježišovo utrpenie, jeho modlitbu za jednotu Cirkvi a tiež etapy Máriinho života: Zvestovanie, Navštívenie Alžbety, Narodenie Krista, Turíce a Nanebovstúpenie.

"Božia Matka objala, ako obrovská modrá obloha, samotné slnko, samotného Boha. Boh ju miloval natoľko, že ju urobil svojou matkou a jeho láska ho urobila malým pred ňou!"
Chiara Lubichová

interiér a exteriér Svätyne Mária Theotokos

Oltár je vyrobený z jediného bloku z Kameňa Traniho (vápence), ktorý navrhla sochárka Erika Ivacson: slávnosť tvaru so šikmými rezmi, ktoré sú v súlade s architektúrou, pripomína oltár aj jedáľenský stôl a predstavuje miesto obety. Vpredu, v holej skale, je vyrezávaná a leštená Eucharistia so štylizovanými náznakmi symbolov pšenice a hrozna. Do tohto oltára boli umiestnené **relikvie** sv. Kláry z Assisi, sv. Romola, patróna Figline a Incisy Valdarno a sv. Giovannio Gualberta, zakladateľa benediktínskej kongregácie Vallombrosa. **Ambona** je tiež vytesaná z jedného bloku z Traniho kameňa, pripomína "základný kameň", symbol Božieho slova, základ duchovného života kresťana. V skale sú vytesané písmená Alfa a Omega, ktoré zobrazujú začiatok a koniec: Slova. Na veľkej stene visí **vzácnny obraz Márie a dieťaťa** od indického umelca Kalaichelvana, hinduistu. Je to dar od Dr. Shriho B. Krishnaraja Vanavarayara a rodiny Chiary Lubichovej. Toto zobrazenie Máriinej prítomnosti vo svätyni je hmatateľným znakom lásky bratov a sestier iných náboženstiev, ktorí sa pridávajú hnutia Fokoláre. Obraz požehnal pápež sv. Ján Pavol II. koncom septembra 2004 v Castel Gandolfo. V máji 2018 sa pri ňom modlil aj pápež František, keď prišiel na návštevu Loppiana. Svätýňa Mária Theotokos sa stáva často miestom svadiieb, krstov. Je skutočne nevšedným chrámom, v ktorom sa v plnej miere zrkadlí ženská tvorivosť, nápaditosť, farebnosť a jemnosť. Jeho tvar a **exteriér** symbolizuje veľkosť Márie ako Matky Božej, ktorá prináša božské na zem. Pripomína nebesky naklonenú rovinu, ktorá zo závratnej výšky nebies zostúpi do nekonečnej malosti tvorov. Modrozelená strecha chrámu znázorňuje oblohu širokej naklonenej roviny, ktorá stúpa zo zeme na vrchol budovy, ktorá je korunovaná zvoncou. Jej trojuholníkový zlatý panel vyjadruje Najsv. Trojicu. Uchvátení prirodzenou krásou krajiny, v ktorej leží Loppiano, by sme mohli nadobudnúť dojem, že Božia prítomnosť je ukrytá v prírode, ktorú vidíme – v stromoch, kvetoch, vo viniciach a lúkach. Avšak prítomnosť Boha, ktorú zažíva každý návštevník v Loppiane pochádza zo života základného zákona, na ktorom spočíva toto komunitné mestečko: „**Milujte sa navzájom, tak ako som Vás ja miloval.**“ Jeho obyvatelia totiž uzatvárajú skutočný záväzok: snažia sa žiť túto vetu z Jánovho evanjelia na každom mieste a v každom okamihu dňa, v neustálom úsilí prijímať a milovať tých, ktorých človek stretáva, s jednoduchosťou, pohostinnosťou a vzájomným milosrdenstvom. Tento spôsob života priťahuje aj tých, ktorí sem prichádzajú na návštevu a spôsobuje, že „sa každý v Loppiane cíti ako doma!“ (pápež František, 10. mája 2018). Z tohto dôvodu nie je nezvyčajné stretnúť sa tu v duchu priateľstva aj s členmi iných kresťanských denominácií, či so Židmi, moslimami, hinduistami, budhistami atď. Aj vďaka ich prítomnosti je maličké Loppiano definované ako mesto dialógu, mesto bratstva.

Križ s názvom: Vzkriesený Pán,
Centrum keramiky AVE, Loppiano

zdroje: media-cdn.tripadvisor.com, www.sk.wikipedia.org, www.sk.hotels.com,
www.studiosoundservice.com, www.loppiano.it,
súkromný archív Márie Prekopovej

**info o pútnických miestach a asociácii nájdete
na: www.putnickemiesta.sk**

AMORIS LAETITIA

Ponúkame celoročné putovanie do chrámov s patrocinom Svätej rodiny. Môžete sa vybrať na cestu podobne ako Sv. rodina, prežiť pekný deň, spoznať seba, pekné miesta i zaujímavé kostoly. myšlienka na púť (z encykliky):

Rodina je povolaná zdieľať dennú modlitbu, čítanie Božieho slova a eucharistické spoločenstvo, aby v nej rástla láska a premieňala sa čoraz viac na chrám, v ktorom prebýva Duch.

PÚŤ SO SV. RODINOU: V okolí Detvy

zvonička neďaleko obce Stožok

Miestom, kde sa zastavíme v rámci celoročného pútnického cyklu bude **obec Stožok**. Jej počiatky siahajú do r. 1773, keď na území Vígláškého panstva vzniklo laznícke osídlenie, ktoré v r. 1790 vystriedala kompaktná obec. Stožok bol prevažne lazníckou obcou s maličkým centrom nachádzajúcim sa juhozápadne od Vrchu Stožok, podľa ktorého má obec svoje meno. Kúsok od centra sa nachádzala malá zvonička z r. 1863, ktorá bola takmer dve storočia jediným kresťanským kultovým objektom obce. Jej obyvatelia dochádzali na bohoslužby do najbližších farností. Neskôr sa sv. omše sa slávil v miestnom kultúrnom stredisku. Túžili však po vlastnom chráme, pre ktorý vybrali miesto v budúcom centre obce. **Kostol Svätej rodiny** sa začal stavať na jeseň 1999 a na jar 2000 požehnal diecézny biskup základný kameň. Stavbu organizovala obec spolu s farským úradom v Detve. Vďaka veľkej aktivite a obetavosti veriacich sa stavbu podarilo dokončiť na jeseň 2002. Vtedajší diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž kostol konsekroval 13.10.2002 a podľa prania veriacich ho zasvätil Svätej rodine - Ježišovi, Márii a Jozefovi. V r. 2003 bola zriadená v obci samostatná farnosť a v r. 2008 do veže kostola pribudli zvony, ktoré nazvali Mária, Jozef a Anna. Kostolík má jednoduchú výzdobu, ktorej dominuje drevorezba na čelnej stene zobrazujúca postavy svätej rodiny – Ježiša uprostred Márie a Jozefa. Autorom interiérového zariadenia – obetného stola, bohostánku, krstiteľnice, ambony i lavíc je Ing. arch. Jozef Murín. Postupne sa dotvára aj okolie kostola, kde sa má inštalovať súbor sôch zhotovených z lipového dreva.

zdroje: www.stozok.sk, www.stozok.fara.sk

interiér a exteriér Kostola Sv. rodiny v Stožku

Z obce Stožok je iba pár kilometrov *do Detvy*. Toto mestečko na strednom Slovensku v centre Podpoľania poznajú všetci milovníci ľudového umenia a folklóru. Keďže Detva vznikla v období protireformačných aktivít, pôsobili tu od začiatku rády jezuitov a františkánov. S ich pôsobením súvisí aj zasvätenie kostola i farnosti. Základy **kostola sv. Františka Assiského** pochádzajú zo 17. st., no po ničivom požiari na mieste pôvodného renesančného chrámu vznikol v r. 1804 – 1805 veľkolepý klasicistický kostol s dvoma bočnými loďami. Dominantou jeho interiéru je hlavný klasicistický oltár s obrazom sv. Františka z Assisi. Zaujímavé sú aj bočné oltáre, stropné olejomaľby i okenné vitráže. Nachádza sa tu aj obraz Cyrila a Metoda od J. B. Klemensa. V *Detve* je tiež **kláštor Božieho milosrdenstva a Kráľovnej Karmelu** patriaci klauzúrnemu rádu bosých karmelitánok.

kláštor karmelitánok

V kaplnke kláštora v r. 2018 biskup Chovanec požehnal krásnu mozaiku znázorňujúcu Božie milosrdenstvo a Pannu Máriu Karmelskú. Jej návrh

Detva

a realizáciu viedol tím okolo gréckokatolíckeho kňaza Kamila Drába CSsR, ktorý je žiakom pátra Marka Rupnika SJ. V severnej časti mesta sa nachádza aj zaujímavá **kalvária**. Stojí na mieste, kde pôvodne stáli tri kríže. Kalváriu z r. 1910 tvorí 14 zastavení krížovej cesty so štukovými polychrómovanými reliéfmi a malá kaplnka. Pri kaplnke stojí vyrezávaný detviarsky kríž od miestneho ľudového rezbára Jána Fekiača

z r. 1974. V strede kopca stojí štvorfigurálne polychrómované štukové súsošie Ukrižovania. Legendou detviarskych krížov sa stal aj pán **Štefan Vlk**. Narodil sa v Drahovciach pri Piešťanoch, ale usadil sa v Detve, kde pôsobil ako kostolník a zvonár. Pre svoje svedectvo o viere v Boha bol aj politicky väznený. Svojím odhodlaným postojom zostať slobodný v neslobode inšpiroval viacerých väznených katolíckych kňazov. V čase hlbkej totality uskutočnil aj bicyklovú púť do Ríma. Jeho životopis spracoval František Valent pod názvom: *Nezlomený diablom*. Celé Podpoľanie je posiate zaujímavými kostolíkmi i kaplnkami. V blízkej obci *Detviarska Huta* sa nachádza kostol **Nanebovzatia Panny Márie**. V časti *Bratkovica* stojí **kaplnka Sedembolestnej Panny Márie**. Filiálkou farnosti je *obec Látky*, kde si veriaci postavili v r. 1998 **Kostol Povýšenia sv. Kríža**. Vznikol prestavbou pôvodného domu smútku. V centre blízkeho mesta *Hriňová* sa nachádza **Kostol sv. Petra a Pavla**, ktorý stavali v r. 1939 – 1947. Je dielom moderného staviteľstva, ktoré zladilo prvky gotiky s architektonickými možnosťami železobetónu. Vo fasádnom priečelí stojí štíhla 32 m vysoká veža. V interiéru má novogotický hlavný oltár od B. Kafku a sochára Fr. Štefunka, bočný oltár Kalvárie s plastikami

Detviarska Huta

Kostol Fatimskej Panny Márie na Raticovom vrchu v Hriňovej

Dvojkríž na vrchu Mních (544mm)

od Fr. Štefunku z r. 1943 a Krížovú cesta s reliéfmi od toho istého autora. V miestnej časti *Hriňovej na Raticovom vrchu* nájdeme ďalší zaujímavý **Kostol Fatimskej Panny Márie** z r. 1994. Je situovaný v krásnom prostredí hriňovských lazov a vyniká nielen nevšednou architektúrou, ale i nádhernými scenériami na okolitú krajinu. V r. 1996 kostol dostali do správy bratia kapucíni, ktorí si vedľa neho postavili kláštor. Pravidelne je aj cieľom pútnikov, lebo každú prvú sobotu v mesiaci sa tu konajú fatimské pobožnosti. V časti Krivec – v lokalite U Samporov sa nachádza **Kostol Nanebovzatia Panny Márie** z r. 1959. V obci *Kriváň* postavili v r. 1989 – 1995 **Kostol sv. Cyrila a Metoda**. Zároveň bola zriadená aj nová farnosť s filiálkou Korytárky, kde bol v r. 1998 vysvätený novopostavený **Kostol Karmelskej Panny Márie**. Farnosť spolu s obcou poriadajú od r.1994 *Cyriľometodské dni*, v ktorých programe je aj svätá omša na vrchu Mních pri vyrezávanom 8 m vysokom dvojkríži. V obci *Podkriváň* stojí klasicistický **Kostol sv. Martina** z r. 1803. V r. 1995 bol rekonštruovaný interiér a v r. 2001 aj exteriér kostola. V katastri obce Podkriváň- časť Horná Bzová sa nachádza *unikátna Kôrová kaplnka*, ktorá je zvnútra i zvonku pokrytá jedľovou kôrou. Kaplnku Panny Márie Ustavičnej pomoci dal v r. 1910 postaviť divinský gróf Zichy (viac v PL 09/2021). V obci *Očová*, rodisku významného polyhistora Mateja Bela, stojí na vyvýšenom mieste v opevnenom areáli trojlodový **Kostol Všetkých svätých**. Jeho najstaršia časť pochádza zo zač. 14. st. Okrem častí gotickej architektúry sa v ňom zachovali fragmenty nástenných malieb i dva drevené vyrezávané oltáre z neskorogotického obdobia. Filiálkou farnosti Očová je *obec Dúbravy*, kde stojí **Kostol Sedembolestnej Panny Márie** z r. 1834. V r. 1999 pri rekonštrukcii veže i exteriéru kostol dostal nový vzhľad. V obci *Víglaš* nájdeme ďalší zaujímavý moderný **Kostol Narodenia Panny Márie** z r. 2005, ktorého architektmi sú Ada a Marián Weberovci žijúci vo Švajčiarsku. V jeho interiéri zaujme socha Panny Márie od Antona Babica, ako aj vitrážne okná od Sláva Brezínu. V obci *Víglašská Huta – časť Kalinka* stojí klasicistický **Kostol sv. Martina** z r. 1802, ktorý bol viackrát upravovaný. Jeho hlavný rokokový oltár pochádza z 2.pol. 18.st. Uprostred má obraz sv. Martina od maliara z okruhu Františka Maulbertscha a J. L. Krackera, Jedným z kostolov s najstaršou históriou na Podpoľaní je **Kostol Povýšenia sv. Kríža vo Zvolenskej Slatine**, ktorého história siaha do 13. st. Neskôr bol goticky prestavaný a pri požiari v r. 1820 zničený. Súčasný kostol pochádza z r. 1837. Na Podpoľaní nájdeme aj mnoho ďalších zaujímavých drobných sakrálnych stavieb, kaplniek aj maľovaných detvienských krížov vari v takmer každej dedine, osade, či laze. Zaujímavé sú kaplnky, ktoré dostali pomenovanie podľa lazníkov, v blízkosti ktorých boli postavené ako napr. Kaplnka u Šul'kov, Kaplnka u Blchov, Kaplnka u Cipkárov či Kaplnka v Snohách pri Hriňovej.

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Kriváň

Kostol Povýšenia sv. Kríža,
Zvolenská Slatina

Kostol Všetkých svätých, Očová

zdroje: www.detva.sk, www.e-obce.sk, www.podpolanie.sk, www.regionpodpolanie.sk, www.teraz.sk, www.zvolenskaslatina.sk

Pútnický list vydáva Asociácia pútnických organizácií

Farský úrad, 913 31 Skalka nad Váhom I/41

ISSN 2644-4526

www.putnickemiesta.sk/asociacia-putnickych-organizacii/archiv-putnickych-listov

Autori textu: Mária Hatalová, Mária Prekopová

NEPREDAJNÉ, VOLNE ŠÍRITELNÉ